

VỀ TRẬN LŨ THÁNG XII NĂM 1986 VÀ CÔNG TÁC PHỤC VỤ Ở ĐÀI KTTV ĐẮC LẮC

PHAN THỊ NHÀI

Đài Khí tượng Thủy văn Đắc Lắc

I - TÌNH HÌNH MÙA

Do ảnh hưởng kết hợp của đợt không khí lạnh có cường độ mạnh và áp thấp nhiệt đới (ATNĐ) đi vào Nam Phú Khánh - Bắc Thuận Hải, ở Đắc Lắc đêm 1 và ngày 2/XII/1986 có mưa to đến rất to. Lượng mưa phân bố không đều: từ trung tâm đến tây nam tỉnh có tổng lượng mưa trận đạt dưới 100mm, vùng từ trung tâm dịch về phía đông tỉnh đạt trên 100mm, vùng cực đông đạt từ 200 - trên 300mm, tại M'Đrác đạt 324,1mm (hình 1). Cũng tại M'Đrác, lượng mưa ngày lớn nhất đạt 243,8mm - lớn nhất trong chuỗi số liệu từ năm 1977 đến nay (lớn hơn một ít so với lượng mưa ngày 3/XI/1978 do bão đổ bộ vào Nam Phú Khánh đạt 240,0mm). Mưa rập trung chủ yếu trong khoảng 24h/1 đến 13h/2/XII sau đó mưa giảm hẳn.

II - DIỄN BIẾN LŨ

Do phân bố mưa như trên, hầu hết sông suối ở Đắc Lắc đều có lũ. Lũ vừa và nhỏ xảy ra ở sông suối thuộc khu vực từ trung tâm đến tây nam tỉnh, lũ lớn xảy ra ở sông suối thuộc khu vực từ trung tâm đến phía đông tỉnh - mà điển hình là sông suối thuộc lưu vực Krông Ana, nguồn chính của Sêrêpok, (Một số đặc trưng trận lũ ghi trong bảng 1).

Mưa to - lũ lớn năm 1986 ở Đắc Lắc xuất hiện muộn đã có những thuận lợi nhất định sông cũng gây ra không ít khó khăn.

1. Thuận lợi

- Cung cấp thêm một nguồn nước đáng kể cho các hồ chứa loại vừa và nhỏ mà đến hết tháng X/1986 vẫn chưa đạt mức thiết kế, đóng góp một phần quan trọng vào nguồn nước dùng để tưới cho cà phê, các loại cây trồng cạn và lúa đông xuân 1986-1987.

Tăng thêm lượng ẩm cho đất, cho cây trồng cạn - đặc trưng là cà phê, cao su trước khi bước vào mùa khô hạn trầm trọng ở Đắc Lắc

- Vùng chuyên canh lúa nước dọc sông Krông Ana được bồi đắp thêm phù sa màu mỡ.

Bảng 1- Một số đặc trưng lũ tháng XII/1986

Sông	Trạm	H Chân lên (cm)	Đỉnh lũ (cm)	Thời gian xuất hiện đỉnh	Biên độ (m)	Ghi chú
Krông Búk	Krông Búk	270	658	18h/2	3.88	nhánh chính sông KrôngAna
KrôngPak	Krông Pak	—	—	—	8.00	—
Krông Bông	Krông Bông	3918	4567	3h/4	6.49	—
Krông Ana	Giang Sơn	700	1126	1h/9	4.26	nhánh chính sông
Krông Knô	Đức Xuyên	1490	1849	7h/3	3.59	Sêrêpok
Sêrêpok	Bản Đôn	3882	4010	7h/3	1.28	Sông Sêrêpok

2. Khó khăn

— Nước sông Krông Ana rút muộn đã làm chậm thời vụ đông xuân 1986 — 1987 ở vùng lúa nước trọng điểm của tỉnh (tập trung dọc sông Krông Ana) từ 1 — 2 tháng.

— Một số trục đường giao thông nội tỉnh, liên tỉnh tắc nghẽn nhiều ngày do lũ lụt ngập đường, do mưa to sạt vách núi

— Hàng trăm nóc nhà, kho tàng thuộc các huyện Krông Ana, Lăk v.v. ngập lụt dài ngày.

— Mưa to ở vùng cực đông tỉnh đã phá vỡ đường tràn xả lũ đập thủy lợi Krông Jin thuộc huyện M'Đrăc và xói sâu xuống hơn 10m, làm thiệt hại ước tính 8 triệu đồng và hậu quả tai hại nữa là đông xuân 1986 — 1987 huyện M'Đrăc không có nước tưới.

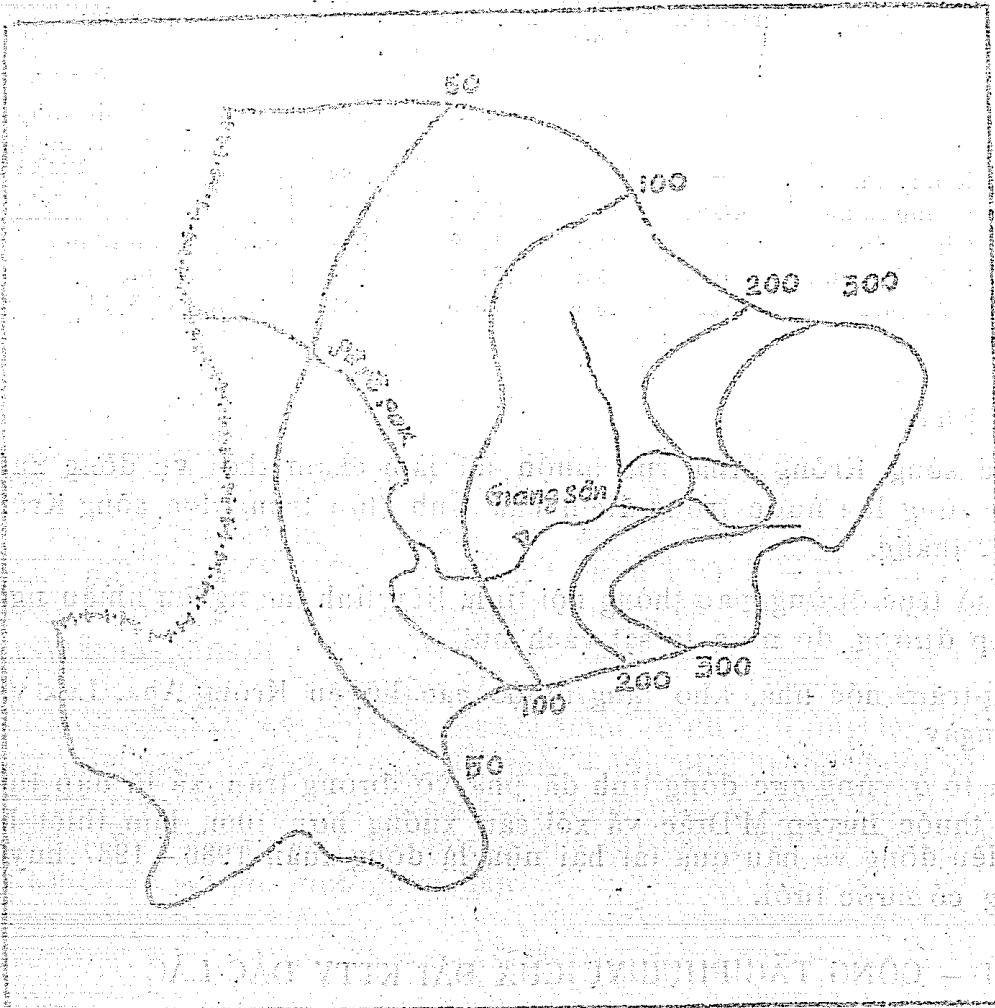
III — CÔNG TÁC PHỤC VỤ CỦA ĐÀI KTTV ĐẮC LẮC

Lũ lớn năm 1986 xuất hiện muộn trong khi mạng lưới thông tin VTĐ đã hết thời hạn hợp đồng. Song với tinh thần cảnh giác cao, ý thức phục vụ tốt, CBCNVĐ Đài KTTV Đắc Lắc đã hoàn toàn chủ động và phục vụ khá tốt trong đợt mưa to lũ lớn này.

1. Cán bộ tổ phục vụ ở Đài đã theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết hàng ngày, ra bản tin thông báo kịp thời cho UBND tỉnh và Ban chống lụt chống bão tỉnh về khả năng có mưa to — lũ lớn.

2. Xác định chính xác vùng có khả năng mưa to — lũ lớn là vùng phía đông tỉnh. Đã khẩn trương đề nghị lãnh chỉ đạo cho các ngành các cấp phòng chống lũ cho vùng này: có kế hoạch điều tiết nước hợp lý ở các hồ chứa để phòng lũ và dành nước cho vụ đông xuân; di chuyển kho tàng, tài sản của Nhà nước và nhân dân ở các vùng thấp thuộc các huyện Krông Pak, Krông Bông, Krông Ana v.v. lên vùng cao; không gieo mạ ở các vùng bãi thấp ven sông.

3. Các trạm khí tượng, thủy văn đã chủ động điện báo lượng mưa, mực nước, tình hình lũ lụt về Đài thường xuyên và kịp thời đề làm dự báo và thông báo khẩn cấp cho Tỉnh. Trạm Khí tượng M'Đrăc đã báo kịp thời lượng mưa cho UBND huyện M'Đrăc.

Hình 1. Phân bố mưa gây lũ tháng XII - 1996 ở Đắc Lắc

4. Đề dự báo lũ cho vùng trọng điểm kinh tế nông nghiệp của tỉnh tập trung dọc hai bờ sông Krông Ana, đã lấy Trạm Thủy văn Giang Sơn làm điểm dự báo. Sáng 3/XII đã chính thức phát bản tin dự báo mực nước đỉnh lũ (Hđ) tại Giang Sơn đạt mức 10,80m xuất hiện ngày 9/XII. Sáng 7/XII dự báo bổ sung Hđ Giang Sơn đạt 11,40 - 11,50m xuất hiện ngày 9/XII. Thực tế Hđ Giang Sơn là 11,26m xuất hiện lúc 1h/9/XII. Đồng thời đã báo cho Ủy ban chống lụt chống bão Tỉnh về khả năng ngập úng dài ngày và tắc nghẽn trục giao thông Buôn Ma Thuột - Lak. Như vậy, đã dự báo tương đối chính xác Hđ tại Giang Sơn với thời gian dự kiến 6 ngày, giúp UBND Tỉnh chỉ đạo di chuyển tài sản, kho tàng của Nhà nước và nhân dân ở vùng ven sông Krông Ana lên vùng cao kịp thời không gây thiệt hại gì đáng kể.